

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 238/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Husárom, Vojenská 14, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 958/2014 zo 17. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co/958/2014 zo 17. decembra 2015 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom na základe odvolania sťažovateľa ako žalobcu, ako aj odvolania žalovanej potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 37 C 178/2012-137 z 13. marca 2014 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“), ktorým okresný súd rozhodol o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po rozvode ich manželstva.

Sťažovateľ namieta porušenie ním označených práv rozsudkom krajského súdu a vo svojej sťažnostnej argumentácii poukazuje na podľa neho nesprávne a nedostatočne odôvodnené závery krajského súdu v jeho potvrdzujúcom rozsudku, ktorými odobril správnosť záverov prvostupňového rozsudku okresného súdu.

Sťažovateľ v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie uviedol:

„Sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom súdneho konania o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedenom na OS Košice I pod číslom konania 37 C/178/2012 a na KS Košice pod číslom konania 3 Co/958/2014 .

Okresný súd Košice I rozsudkom spis. značka 37 C/178/2012 zo dňa 13. 3. 2014 rozhodol tak, že prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu veci uvedené vo výroku rozhodnutia a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej na vyrovnanie podielov sumu 28.183,68 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Z hľadiska podstaty odôvodnenia rozhodnutia prvostupňový súd vychádzal z toho, že predmetom vypořádania BSM je aj hodnota členského podielu k družstevnému bytu na ulici [REDAKOVANÉ] (ďalej aj ako družstevný byt) v aktuálnej trhovej výške 60.000 €. Súčasne medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že základný a ďalší členský vklad v bytovom družstve pred uzavretím manželstva uhradil žalobca a to vo výške 144.500,- Sk

pričom v danom čase predstavovala trhov hodnota členského podielu 202.000,- Sk. Platba žalobcu v čase jej úhrady teda predstavovala 66 % z trhovej hodnoty členského podielu. Takisto medzi účastníkmi konania nebolo sporn, že ku dnu vyhlásenia rozsudku nie je bytovému družstvu uhraden anuita (nesplaten suma úveru použitého na výstavbu družstevného bytu) v sume 2.456,59 €. Súčasne bolo nesporn, že v zmysle rozsudku Okresného súdu Košice I spis. značka 18 C 189/2007 sa nájomcom družstevného bytu a výlučným členom bytového družstva stal žalobca .

Po právnej stránke súd posúdil vec tak, že vychádzal z rovnosti podielov manžielov a čo sa týka úhrady sumy 144.500,- Sk uveden úhradu posúdil súd ako vnos žalobcu do manželstva pričom vychádzal z jeho nominálnej výšky v prepočte na €. Pri stanoven ceny - hodnoty členského podielu súd vychádzal z trhovej hodnoty členského podielu v čase rozhodovania vo veci samej teda zo sumy 60.000 €. Súčasne prvostupnv súd nijako nezohľadnil neuhraden sumy anuity vo výške 2.456,59 € s odôvodnením, že uveden suma nie je spoločným dlhom účastníkov voči bytovému družstvu, ktor by bol predmetom vyporiadania, ale samostatným dlhom žalobcu, ktor je jediným nájomcom predmetného bytu a výlučným členom družstva .

Voči prvostupnvmu rozsudku podal žalobca odvolanie, ktorého podstatou bolo to, že považuje uvedené rozhodnutie za nesprávne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a to z 2 dôvodov :

1. Spôsob vyporiadania použit súdom ohľadom členského podielu v bytovom družstve je extrémne nespravodliv a ústavne neudržiateľn nakoľko súd na identick vec aplikoval rôzny prístup. Na strane jednej vychádzal z trhovej hodnoty členského podielu na strane druhej v prípade vnosu vychádzal z jeho nominálnej hodnoty v prepočte na € - teda v prípade vnosu nevychádzal z toho, že výška vnosu v čase jeho úhrady predstavovala 66 % z trhovej hodnoty členského podielu v danom čase. Spravodliv, zákonn a Ústavne komformn je podľa názoru žalobcu také riešenie, že ak sa vychádza z trhovej hodnotu členského podielu tak aj v prípade vnosu sa má vychádzať z jeho trhovej hodnoty v čase jeho úhrady . Ak teda trhov hodnota vnosu v čase platby bola 66 % z trhovej hodnoty členského podielu m a musí sa uveden okolnosť v prípade vyporiadavania BSM vyhodnotiť tak, že hodnota vnosu predstavuje 66 % z trhovej hodnoty členského podielu teda v nami prejednávanom prípade 66 % zo sumu 60.000 €. In postup vytvára extrémne

nespravodlivé vyporiadanie majetku medzi účastníkmi konania a je v rozpore so zmyslom, účelom a princípmi ktoré sú stanovené pre vyporiadanie BSM.

2. Vo vzťahu k neuhradenej anuite poukázal žalobca na to, že ide o nesplatený úver ktorý je súčasťou hodnoty členského podielu. Nesplatenú časť anuity bude uhrádzať už iba výlučne žalobca a preto je potrebné uvedenú anuitu vyporiadať v rámci BSM čo akceptuje aj rozhodovacia prax súdov nakoľko pri vyporiadaní je potrebné vyporiadať aj pohľadávky a dlhy ktoré vznikli za trvania BSM (viď rozsudok NS ČR sp. značka 22 Cdo/270/2005 a iné).

V zmysle citované rozsudku to, že určitý dlh ktorý vznikol za trvania BSM iba jednému z manželov neznamena, že by se při vypořádání BSM k dluhu žalovaného vůbec nepřihlédlo. Jestliže manžel, podle kupní smlouvy, kterou za trvání manželství sám uzavřel a podle které byla věc nabyta do BSM, kupní cenu za trvání manželství nezaplatil, pak je třeba při vypořádání BSM vycházet z toho, že je zatížen dluhem, jehož zaplacením vynaloží své prostředky na věc, kterou manželé nabyli do BSM. To znamená že je třeba postupoval podle § 150 veta druhá ObčZ, který stanoví, že každý z manželů je oprávněn požadoval, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil společný majetek. Žalobca teda v tejto časti odvolania tvrdil, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil ak nezohľadňoval neuhradenú časť anuity nakoľko správne mal uvedenú okolnosť zohľadniť tak, že ide o vnos jeho osoby (nakoľko uvedený dlh súvisiaci s nadobudnutím členského podielu v bytovom družstve už uhradí výlučne sám) a s poukazom na ust. § 150 Občianskeho zákonníka od hodnoty sumy ktorú má uhradiť žalovanej na vyrovnanie podielov odrátať 1/2 vnosu teda sumu 1228,295 €.

Krajský súd Košice rozsudkom spis. značka 3 Co/958/2014-183 zo dňa 17. 12. 2015 potvrdil prvostupňové rozhodnutie (ďalej aj ako napádaný rozsudok alebo napádané rozhodnutie) s tým, že ohľadom určovania výšky vnosu zo strany žalobcu (úhradu ním zaplatenej sumy 144.500,- Sk pred uzavretím manželstva ktorá v čase jej úhrady predstavovala 66 % trhovej hodnoty členského podielu) uviedol, že súd prvého stupňa správne výšku týchto prostriedkov odpočítal iba v nominálnej hodnote. Takéto rozhodnutie je v súlade s ustálenou súdnou praxou. Vo vzťahu k námietke ohľadom nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k nezohľadneniu nesplatennej sumy anuity uviedol, že je správne rozhodnutie súdu prvého stupňa v tom, že neodrátať od hodnoty členského podielu

hodnotu tzv. anuity (bez akéhokoľvek bližšieho objasnenia - vid' str. 7 nápadného rozsudku)...

Proti vyššie uvedenému rozsudku Krajského súdu Košice zo dňa 17. 12. 2015, č. k. 3 Co 958/2014 podáva sťažovateľ Ústavnú sťažnosť...

Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia prehliadne pre účastníka konania priaznivú judikatúru, na ktorú bol týmto účastníkom výslovne upozornený, sama o sebe významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozhodnutia, ide tiež o jav, ktorý oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodovania a najmä v rozhodovacej praxi odvolacích súdov ho nemožno tolerovať (uznesenie NS CK zo dňa 27. 4. 2006, sp. značka - 29 Odo 551/2006, citované v právnych rozhledoch č. 1/2007 str. 35)...

Základným dôvodom podania tejto Ústavnej sťažnosti je najmä tá skutočnosť, že KS Košice vykonal aplikáciu ust. § 150 Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že poprel význam účel a základne princípy platiace pre vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to najmä atribút - požiadavku spravodlivého vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa zásad ustanovených v § 150 Občianskeho zákonníka...

Príslušné ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka síce neuvádza ako sa má postupovať pri určení ceny toho čo jeden z manželov vynaložil zo svojho majetku na spoločný majetok avšak z hľadiska spravodlivého vyporiadania BSM musí byť ohodnotenie vykonané objektívne a musí zohľadňovať realnosť výšky tzv. vnosu - teda ak súdna prax dospela k tomu, že sa pri vyporiadaní hodnoty členského podielu v bytovom družstve vychádza z jeho trhovej hodnoty v čase vyporiadavania (nie z nominálnej hodnoty členského podielu) tak aj v prípade ohodnotenia výšky vnosu jedného z manželov na získanie tohto členského podielu sa musí vychádzať nie z nominálnej hodnoty vnosu ale z jeho trhovej hodnoty. Ak teda výška vnosu v čase jeho úhrady v nami prejednávanom prípade predstavovala 66 % trhovej hodnoty členského podielu v danom čase je zákonné, spravodlivé a ústavne komformné vychádzať z toho, že výška vnosu by sa mala posudzovať ako 66 % z trhovej hodnoty členského podielu stanovenej podľa sumy v čase vyporiadavania teda zo sumy 60.000 €. V nami prejednávanom prípade by teda výška vnosu mala byť ohodnotená na sumu 39.600 € (66 % z 60 000) a nie na sumu 4.796,52 €. V opačnom prípade je vyporiadanie extrémne nespravodlivé, nezodpovedá a nezohľadňuje reálnu výšku vnosu v čase jeho úhrady a umožňuje na súvisiace veci použiť iný spôsob

ohodnotenia (hodnota členského podielu sa určuje trhovo, hodnota vnosu nominálne). V tejto súvislosti podľa názoru sťažovateľa neobstojí ani poukaz na rozhodovaciu prax súdov nakoľko uvedená prax nezohľadňuje špecifickosti uvedeného prípadu a najmä požiadavku na spravodlivé vyporiadanie BSM...

... Nami popísaný postup ohodnotenia je pritom spravodlivý a logický nakoľko zohľadňuje jednak zvýšenie hodnoty členského podielu v dôsledku zmeny cien a súčasne zohľadňuje aj zmenu hodnoty vnosu žalobcu.

Uvedený postup súdu je zjavne extrémne nespravodlivý už aj z toho dôvodu, že v roku 1993 kedy žalobca uhradil z vlastných prostriedkov 144.500,- Sk predstavovala takáto suma hodnotu 1,5 izbového bytu. V čase vyporiadania BSM suma 4.796,52 € (144.500,- Sk) predstavuje cca 1/10 ceny 1,5 izbového bytu .

Vo vzťahu k právnemu posúdeniu potreby vyporiadania neuhradenej anuity považujeme napádané rozhodnutie za arbitrárne a nezohľadňujúce existujúcu rozhodovaciu prax súdov a popierajúce princípy a zásady vyporiadania BSM stanovené v ust. § 150 Občianskeho zákonníka. V zmysle R 46/1966 pri vyporiadaní BSM nemožno nechať stranou ani pohľadávky a dlhy ktoré vznikli za trvania manželstva. Obdobný záver vyplýva aj z rozsudku NS ČR spis. značka 22 Cdo/270/2005 alebo z rozhodnutia 2 Cz 1/70 alebo nepriamo aj z rozhodnutia NS SR 2 Cdo 168/2005.

Odhladnuc od skutočnosti, že Krajský súd nijako nevysvetlil a neobjasnil prečo je právny názor sťažovateľa ohľadom potreby zohľadnenia neuhradenej sumy anuity pri vyporiadaní BSM nesprávny (v dôsledku čoho považujeme jeho rozhodnutie za arbitrárne) je uvedený právny názor v rozpore so zmyslom a účelom pravidiel vyporiadania BSM uvedených v ust. § 150 Občianskeho zákonníka. Nie je možné neprihliadať pri vyporiadaní BSM na záväzok žalobcu ktorý existuje z dôvodu získania majetku (členského podielu v bytovom družstve, ktorý bol zahrnutý do masy majetku patriacej do BSM) a ktorý už bude uhrádzať žalobca výlučne z vlastných prostriedkov a v plnej výške sám.

Ide o obdobnú nespravodlivosť, nelogickosť a nezákonnosť ako v prípade ak by predmetom vyporiadania BSM bol byt zakúpený z prostriedkov hypotéky pričom výška nesplatennej hypotéky ktorú by bol povinný uhradiť iba manžel ktorému bol byt prisúdený do výlučného vlastníctva by sa nijakým spôsobom pri vyporiadaní BSM nezohľadnila.

Správny, spravodlivý, zákonný a ústavne komfortný výklad ohľadom nesplatennej anuity je nepochybné (aj s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov) taký, že výška nesplatennej anuity sa mala zohľadňovať pri vypořiadaní BSM a to analogicky ako vnos žalobcu teda polovica sumy nesplatennej anuity (ktorú už uhradí výlučne iba žalobca bytovému družstvu) by sa mala odrátať od hodnoty ktorú je žalobca povinný uhradiť žalovanej na účely vyrovnania ich podielov. Výklad súdov v tomto konaní ohľadom nesplatennej anuity zvyhodňuje bez akéhokoľvek zákonného dôvodu žalovanú nakoľko pre určenie výšky hodnoty ktorú má žalobca uhradiť na vyrovnanie podielov sa na jednej strane vychádza z trhovej hodnoty členského podielu avšak to, že zo strany žalobcu je ešte potrebné za uvedený členský podiel uhradiť bytovému družstvu nesplatenú anuitu ktorú už bude uhrádzať žalobca výlučne sám sa nijako nezohľadnilo...

... Krajský súd založil svoje rozhodnutie na takom výklade ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého sa pre určenie výšky hodnoty vypořiadaného členského podielu vychádza z jeho trhovej hodnoty avšak pri určení výšky vnosu - platby žalobcu ktorú uhradil na nadobudnutie toho podielu pred uzavretím manželstva - sa vychádza z jeho nominálnej hodnoty teda sa nezohľadňuje zvýšenie hodnoty vnosu a jeho reálna trhová hodnota v čase jeho úhrady. Na identickú vec teda použil iný prístup ohodnocovania čím poprel reálne význam, zmysle a spravodlivosť určenia výšky úhrady vnosu zo strany jedného z manželov ktorý takýto vnos realizoval.

... Vo vzťahu k otázke zohľadňovania nesplatennej anuity je takisto výklad aplikovaný Krajským súdom v rozpore so zmyslom a účelom ust. § 150 Občianskeho zákonníka a rozhodnutie v tejto časti je navyše arbitrárne a v rozpore s existujúcou rozhodovacou praxou súdov bez toho aby Krajský súd akýmkoľvek spôsobom objasnil dôvod prečo sa odchýlil od existujúcej rozhodovacej praxe...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

*„1. Základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľa ██████
██████ garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo sťažovateľa na vlastníctvo majetku garantované v článku 20*

ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 17. 12. 2015 spis. značka 3 Co/958/2014 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Košice spis. značka 3 Co/958/2014 zo dňa 17. 12. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Košice na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Košice je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 363,79 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného

práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudok okresného súdu o vyporiadaní BSM po rozvode.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie

rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Sťažovateľ v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie namieta podľa neho nesprávne právne závery krajského súdu v jeho potvrdzujúcom rozsudku, ktorými odobril správnosť záverov prvostupňového rozsudku okresného súdu, a to v otázke zohľadnenia sťažovateľom uhradenej sumy z titulu nadobudnutia členských práv a povinností v bytovom družstve z vlastných prostriedkov pred uzavretím manželstva a v otázke zohľadnenia nesplatennej anuity „úveru“ týkajúcej sa družstevného bytu pri vyporiadaní BSM.

Okresný súd v podstatnej časti odôvodnenia rozsudku, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu, uviedol:

«Pokiaľ ide o žalobcom navrhovanú disparitu podielov, teda rozdielnosť podielov bývalých manželov pri vyporiadaní trhovej hodnoty predmetného členského podielu z dôvodu nespornej úhrady väčšinovej časti členského podielu z výlučným prostriedkov žalobcu súd konštatuje, že ide o otázku vnosov žalobcu do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov v spojení s otázkou nerovných podielov pri ich vyporiadaní. Podľa názoru súdu je pre úvahu o (ne)rovnosti podielov významné ako sa každý z manželov v priebehu manželstva staral o rodinu, spoločnú domácnosť, či uspokojovanie spoločných potrieb a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. V tomto smere však nemožno považovať za relevantné, čím a v akej výške každý z manželov prispel na obstaranie spoločného majetku zo svojho oddeleného majetku, bez ohľadu na to, či ho mal už v čase

pred vznikom bezpodielového spoluvlastníctva alebo ho získal napríklad dedením alebo darovaním za trvania manželstva. Ustanovenie §150 Občianskeho zákonníka takú situáciu totiž rieši ustanovením práva manžela požadovať, aby mu bolo nahradené, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Určenie nerovnosti vo veľkosti podielov manželov po zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva je odlišným právnym inštitútom, než je určenie výšky takzvaného vnosu jedného z manželov, t.j. určenie sumy, ktorá by mu mala byť nahradená zo spoločného majetku manželov a výška ktorej sa potom premietne do sumy určenej na záverečné vyrovnanie medzi manželmi. Tieto inštitúty nemožno ani zamieňať ani zmiešavať (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22 Cdo 1821/2004).

Ak teda žalobca zo svojich oddelených prostriedkov z obdobia pred vznikom manželstva vniesol do manželstva sumu vo výške 144.500,- Sk t.j. 4.796,52 eura titulom nadobudnutia členských práv a povinností k predmetnému bytu č. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (časti členského podielu), ktorý (členský podiel v bytovom družstve) bol spoločným majetkom účastníkov, má súd za to, že je oprávnený požadovať, aby mu bola uhradená zo spoločného majetku polovica tohto vnosu, t.j. suma 2.398,26 eura (pozri 8 Cz 36/69 - „To, čo každý z manželů vynaložil na společný majetek ze svého, má mu být uhrazeno ze společného majetku, druhým manželem však jen ve výši odpovídající poměru velikosti podílu, kterého se každému z nich dostává z bezpodílového spoluvlastnictví.“)...

Pokiaľ ide o návrh žalobcu odrátať od dohodnutej trhovej sumy členského podielu výšku nesplateného úveru družstvu (anuitu) ohľadom predmetného družstevného bytu vo výške 2.456,59 eura, má súd za to, že uvedená suma nie je spoločným dlhom účastníkov voči bytovému družstvu, ktorý by bol predmetom vyporiadania, ale samostatným dlhom žalobcu, ktorý je jediným nájomcom predmetného bytu a výlučným členom družstva. „Nájomné“ družstevného bytu nie je nájomným v obvyklom zmysle, ale platbou, ktorá je štruktúrovaná tak, že platbu tvorí anuita splátok úveru, tvorba fondu oprav, príspevok na správu družstva a platba za služby.»

Ústavný súd pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu (ako aj rozsudok okresného súdu) z hľadiska ústavnej udržateľnosti záverov krajského súdu, resp. z hľadiska dostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku v príčinnej súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom

označených práv a konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci vrátane odvolacích dôvodov sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu a svoje závery dostatočne odôvodnil, keď uviedol:

„Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa správne a úplne zistil skutkový stav veci, takto zistený skutkový stav podradil pod relevantné ustanovenia hmotného práva, ktoré na danú vec správne aplikoval a interpretoval. Konanie ani rozhodnutie netrpí žiadnou z väd, ktoré by boli dôvodom na zrušenie rozsudku podľa § 221 ods. 1 O. s. p...

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a konštatuje správnosť dôvodov (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Na doplnenie dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a k jednotlivým odvolacím námietkam účastníkov odvolací súd dodáva:...

Základnou zákonnou zásadou vypořádania BSM je zásada rovnosti podielov (princíp parity), pri ktorej sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov na majetku sú rovnaké. Z tejto zásady je umožnené výnimočne uplatniť postup, ktorého výsledkom je nerovnomerné určenie podielov. Ide však vždy o výnimočné opatrenie v záujme zásady spravodlivosti a dobrých mravov. Pre úvahu o výške podielov sú významné okolnosti uvedené v ust. § 150 OZ, teda potreby maloletých detí, zásluhy oboch manželov o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku, starostlivosť o rodinu, deti a obstarávanie spoločnej domácnosti. Ide však iba demonštratívny výpočet okolností. V prípade, ak sa uplatňuje pri vypořádání princíp disparity, vzťahuje sa jeho aplikácia na celý majetok v BSM, tento princíp nie je možné aplikovať iba na individuálne určenú vec. Prípady nerovnosti podielov môžu byť odôvodnené predovšetkým za situácie, ak v prospech jedného z manželov nasvedčuje existencia všetkých alebo prevažnej väčšiny zákonných kritérií pre vypořádanie BSM.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa správne rozhodol, ak vychádzal zo zásady parity a ak dospel k záveru, že pričinenie žalobcu na nadobudnutí členského podielu je možné vysporiadať s prihliadnutím na inštitút tzv. prínosov do BSM, teda toho, čo manžel vynaložil na spoločný majetok a čo má právo požadovať, aby mu zo spoločného majetku bolo uhradené.

To, čo každý z manželov vynaložil na spoločný majetok zo svojho, musí byť uhradené zo spoločného majetku, druhým manželom iba vo výške zodpovedajúcej pomeru veľkosti podielov, ktorý každý z nich dostáva z bezpodielového spoluvlastníctva (R 57/1970).

Prínosom jedného z manželov do BSM môžu byť nielen peniaze, ktorými prispel na zabezpečenie alebo zhodnotenie spoločnej veci, ale aj hodnota majetku, ktorá bola použitá na takýto účel.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že všeobecná hodnota členského podielu SBD I Košice patrí do BSM účastníkov konania, rovnako aj okolnosť, že z tejto všeobecnej hodnoty je potrebné odpočítať iba hodnotu peňažných prostriedkov, ktoré vynaložil žalobca pred uzavretím manželstva. Súd prvého stupňa správne výšku týchto prostriedkov odpočítal iba v nominálnej hodnote. Takéto rozhodnutie je v súlade s ustálenou súdnou praxou.

Správne je rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v tom, že neodráta od hodnoty členského podielu hodnotu tzv. anuity.“

Na základe uvedeného ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu a nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený, a tým mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu, odmietol jeho sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v jeho petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2016